

Б'є – значить любить? Він більше так не буде? Ти його довела? Дітям потрібен батько? Баба терпіла, мати терпіла і ти терпи? Секс - то твій обов'язок, він ж чоловік? Любов вимагає жертв?

НІ!

СТОП!

Це - домашнє насильство! А отже, це злочин! У родині, де панує насильство, немає місця любові!

Що ж робити? Зупини насилля, врятуй себе і дітей!

І це - твоя дорожня карта, як діяти у випадку домашнього насилля.

Не всі розуміють, що таке насилля. Багато хто вважає, що тільки прояви фізичної агресії можна вважати насильством. Це не так!

За законом, домашнє насильство – це дії або бездіяльність фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання, або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах, чи у шлюбї між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь. Про це говорить ЗАКОН УКРАЇНИ Про запобігання та протидію домашньому насильству, повний текст якого ви можете знайти за посиланням <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>

Тож, якщо тебе принижує, б'є, гвалтує, ув'язнює, чи обмежує у будь-яких правах твій співмешканець, брат, тітка, дядько, чи батьки - це домашнє насильство.

Кривдником може бути: чоловік, співмешканець, колишній чоловік, мати, батько, діти чоловіка чи дружини, власні діти, дід, баба, онук, онука, вітчим, мачуха, пасинок, падчерка, рідні чи ні брати і сестри, дядько, тітка, племінник, племінниця, двоюрідні брати і сестри, двоюрідний дід чи баба, двоюрідний онук чи онука.

Домашнє насильство проявляється у різних формах:

Психологічне насильство - словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, постійний психологічний тиск, намагання вас тримати у постійній психологічній тривозі.

Фізичне насильство - ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці.

Економічне насильство - позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, залишення вас без ліків.

Сексуальне насильство – примушування до зайняття сексом без вашої згоди, змушування робити неприпустимі для вас речі сексуального характеру, відео- та фотозйомки сексуального характеру.

Не зволікай з домашнім насильством! З кожним його проявом воно буде жорстокішим, а із словесних образ, приниження, залякування перейде у фізичну розправу.

Тож треба діяти одразу! Чим раніше ти знайдеш у собі сили покинути кривдника, тим простіше це буде. Пам'ятай - твоя безпека важливіша чіїхось ображених почуттів. Не чекай погіршення

ситуації, розірви стосунки після перших проявів насильства. Більшість агресорів у стосунках діють за однаковою схемою:

- Початок ваших стосунків може бути дуже гарним - гарні слова, красиві жести, дуже показові і емоційні. Тому, якщо ваші стосунки від початку розвиваються занадто швидко і бурхливо - обов'язково давай собі час все тверезо обмислити.
- Після початку стосунків агресор поступово відсторонюватиме від тебе усіх, хто міг би допомогти. Казатиме, що твої друзі йому неприємні, а твоя родина його не любить, що інші люди тебе не цінують. Ізоляція жертви - перший крок до домашнього насильства! Здоровій людині потрібні у житті різні стосунки - із родичами, друзями, колегами, якщо хтось ставить вибір - я або усі інші - це перша ознака майбутньої біди.
- Далі ваші стосунки стають схожими на американські гірки - іноді твій партнер найкраща людина у світі, він каже прекрасні слова і любить тебе, а іноді він просто жохливий - ображає, зневажає і винуватить тебе у цих змінах настрою. Ці зміни майже неможливо передбачити, ти починаєш сумніватися у кожній своїй дії, аби не розізлити партнера. Пам'ятай, страху не місце у щасливій родині!
- Потім відбувається перший епізод насильства. Після нього агресор обов'язково знайде причину своїм діях у комусь іншому - тобі, стресі через роботу чи діях інших. Він вибачатиметься, буде поводитися прекрасно, і ненадовго ви повернетесь у початок своїх стосунків.
- Далі насильство тільки погіршуватиметься. Образи перейдуть у фізичні напади, і кожен наступний ставатиме страшнішим за попередні. Домашнє насильство нищитиме твою особистість і психіку ваших дітей.

Тож, ти побачила тривожні дзвоники, і розумієш, що готова щось змінити. Що робити?

Твій дієвий захист - це підтвердження вчинення факту домашнього насилля.

- Викликай поліцію (102). Як тільки приїде поліція постарайся розповісти все, що трапилось! У разі тілесних ушкоджень, побоїв, ударів, обов'язково про це повідом поліціанта. Проси про винесення **термінового заборонного припису**.

Як зафіксувати побої, удари та інші насильницькі дії:

- Необхідно викликати швидку допомогу, або самостійно звернутись до найближчого закладу охорони здоров'я для фіксації скарг на погане самопочуття в результаті протиправних дій кривдника, фіксації та детальний опис травми в разі спричинення такої. Уважно ознайомся з медичним висновком щодо огляду та проконтролюй чи медики докладно описали в документах всі наявні тілесні ушкодження. Якщо ні - зверни їх увагу на це і попроси доповнити опис. Не бійся відстоювати свої права!

- У разі якщо в результаті побоїв довелося лікуватися і оформлювати "лікарняний", необхідно детально зафіксувати в медичних документах отримані тілесні ушкодження і їх наслідки для здоров'я.

Пізніше всі ці медичні довідки та документи з усіх медичних установ, де була отримана будь-яка лікарська допомога, потрібно буде долучити до *матеріалів провадження* в якості об'єктивних доказів.

- Також даний факт можна зафіксувати повідомивши про побої, удари чи інші насильницькі дії поліцію та наполягати на отриманні направлення на проходження судово-медичної експертизи.

У законодавчій базі немає прямого **обмеження строку** для медичного огляду. Проте не зволікай з цим. Чим швидше ти звернешся, тим краще. Адже медикам вдасться зафіксувати повну картину пошкоджень, синців, саден і подряпин, що значно полегшить процедуру доказу протиправних дій. Судово-медичної експертиза в межах кримінального провадження, за направленням слідчого, прокурора проводиться **БЕЗОПЛАТНО**, а всі витрати пов'язані з такою, покладаються на винну особу судовим рішенням.

Важливо! Якщо домашнє насильство вчинялося в присутності дитини, наполягай щоб поліція зафіксувати даний факт. Дитина, в присутності якої вчинялося домашнє насильство, відразу стає потерпілою. Це дуже важливий юридичний факт!

Терміновий заборонний припис - це спеціальний захід протидії домашньому насильству. Він вноситься за заявою постраждалої людини, а також за власною ініціативою працівників Національної поліції України за результатами оцінки ризиків. Вносить строком не більше ніж на 10 днів. Що він тобі дасть? Заборонний припис містить ряд заборонних заходів - забороняється перебування в місці проживання (перебування) постраждалої особи з кривдником, а також телефонувати жертві, листуватися з нею, кривдник повинен залишити місце проживання (перебування) постраждалої особи. Це дасть тобі можливість і час зв'язатися з близькими чи друзями або людьми, яким ви довіряєте, та попросити про допомогу. Якщо таких надійних людей у вас немає - не панікуй, звертайся за допомогою до «Міста Добра» за телефоном 095 053 6009. Тут тобі точно не відмовлять у наданні допомоги та підтримки.

Згадай, де зберігаються твої документи: паспорт, ідентифікаційний код, свідоцтво про шлюб та свідоцтво народження дітей. **Якщо свідоцтва про шлюб та народження дітей немає**, нічого страшного. Ці документи можна отримати повторно, звернувшись до відділу реєстрації цивільного стану громадян.

Тепер тобі треба знайти ще кілька речей:

- Безпечне місце проживання! Якщо такого місця у тебе немає, не впадайте у відчай. Безпечне та надійне місце Є! **«Місто Добра» у Чернівцях (вул. Річна, 10) контакти: cityofgoodness@gmail.com, 0950536009 або 0800503231 (безкоштовно з усіх номерів в Україні)** приймає жінок з дітьми з усієї України, які потерпають від домашнього насильства. Якщо ти знаходишся у іншому місті, тобі допоможуть дістатися Чернівців.
- Також необхідний юрист/ка або адвокат/ка. Від кваліфікованої допомоги багато залежить у майбутньому. Пам'ятай, ти маєш право на безоплатну правову допомогу! Зателефонуй до безкоштовного номеру системи БПД **0800213103** та отримай правову консультацію, а також координати центру правової допомоги!

У домашнього насилля виправдань немає. Це злочин, який карається законом. Ти можеш захиститись від цього злочину. Тільки потрібно не мовчати та наважитися зробити кроки, які зазначені вище. Це не простий шлях, і з зверненням до поліції боротьба тільки починається! Вона буде доволі складна та довга. Але тільки так ти зможеш розірвати коло насилля та звільнитися від цього жаху!

«Місто Добра» допоможе пройти цей шлях!

Корисні номери телефонів:

- Поліція: 102
- Безкоштовна телефонна «гаряча лінія» Національної поліції України: 0800500202 (щоденно, з 08:00 до 20:00)
- Урядова гаряча лінія з протидії торгівлі людьми, запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей: 1547
- Єдиний контакт-центр системи безоплатної правової допомоги: 0800213103
- Місто Добра 0950536009 або 0800503231

Пам'ятку

склали

Юристка, сертифікована тренерка, експертка з питань домашнього насильства, членкиня асоціації жінок юристок "Юрфем" Рубаняк Таїсія
та
Засновниця "Міста Добра" Левченко Марта